

บทที่ 5

การพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย

ในการศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับข้อมูลสภาพแวดล้อมของพื้นที่ สภาพแวดล้อม แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง อีกทั้งได้วิเคราะห์สภาพสถานการณ์ด้านการพัฒนาท่องเที่ยวในปัจจุบันของอำเภอเชียงคาน ทำให้ผู้วิจัยได้ทราบถึงปัญหาด้านการท่องเที่ยว และได้กำหนดแนวทางการการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย

จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 – 2554) ว่าด้วยเรื่องของยุทธศาสตร์การสร้างเสริมความเข้มแข็งของชุมชนและสังคมให้เป็นรากฐานที่มั่นคงของประเทศ ให้ความสำคัญในการจัดทำแผนพัฒนาเพื่อ 1) การบริหารจัดการกระบวนการชุมชนเข้มแข็ง ด้วยการส่งเสริมการรวมตัว ร่วมคิด ร่วมทำในรูปแบบที่หลากหลาย และจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่องตามความพร้อมของชุมชน 2) การสร้างความมั่นคงของเศรษฐกิจชุมชน ด้วยการบูรณาการกระบวนการผลิตบนฐานศักยภาพ และความเข้มแข็งของชุมชนอย่างสมดุล สนับสนุนการนำภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่นมาใช้ในการสร้างสรรค์คุณค่าของสินค้าและบริการ 3) การเสริมสร้างศักยภาพของชุมชนในการอยู่ร่วมกันกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสันติและเกื้อกูล ด้วยการส่งเสริมสิทธิชุมชนและกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการสงวนอนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาใช้ประโยชน์และเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ รวมทั้งการสร้างกลไกในการปกป้องคุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถพัฒนาต่อยอดให้เกิดประโยชน์แก่ชุมชนในการนำไปสู่การพึ่งตนเองได้ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ม.ป.ป.)

จากการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลในหลายลักษณะ และใช้เครื่องมือการเก็บข้อมูลที่หลากหลายตามลักษณะของแหล่งข้อมูล โดยวิธีหลักที่ได้นำมาประยุกต์ใช้คือ การทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้อง การอภิปรายกลุ่ม การสัมภาษณ์ผู้นำชุมชน และการใช้แบบสอบถามสำหรับนักท่องเที่ยว ทั้งนี้ผู้วิจัยได้สำรวจและสังเกตสภาพแหล่งท่องเที่ยว โดยได้นำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคต่างๆของแหล่งท่องเที่ยว อีกทั้งผู้วิจัยได้ทำการประเมินมาตรฐานคุณภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว เพื่อนำไปสู่แนวทางพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอำเภอเชียงคาน โดยแบ่งแนวทางในการพัฒนาออกเป็น 5 ประเภท ตามองค์ประกอบของทรัพยากรการท่องเที่ยว ดังต่อไปนี้

1. แนวทางการพัฒนาด้านสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานของแหล่งท่องเที่ยว (Amenities)

สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ซึ่งหมายถึงการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกและ สาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน ที่ให้นักท่องเที่ยว อาทิ สาธารณูปโภคน้ำ ไฟโทรศัพท์ ห้องสุขา และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ที่นักท่องเที่ยวมีความจำเป็นต้องใช้ เช่น ร้านอาหาร โรงพยาบาล ธนาคาร สำนักงานไปรษณีย์ การบริการในกรณีฉุกเฉิน ความสำคัญเช่นกัน (พรพิชญ พรหมสិวะพัลลภ และคณะ, 2548)

ในพื้นที่อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลยมีสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐาน เช่น ไฟฟ้า น้ำประปา โทรศัพท์ จากการลงพื้นที่ เพื่อทำการศึกษาวิจัยทำให้ผู้วิจัยพบปัญหาเรื่องการจัดการขยะในชุมชน ส่วนสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานทางการท่องเที่ยว เช่น ป้ายจราจร ร้านอาหาร ห้องน้ำ ที่จอดรถ จากการศึกษาวิจัยพบว่าสิ่งเหล่านี้ยังมีปัญหาในเรื่องของความไม่พร้อมทั้งในด้านของคุณภาพและปริมาณ ทั้งนี้เกิดจากการขาดความร่วมมือกับชุมชน และรวมถึงขาดความดูแลเอาใจใส่ในการจัดการด้านสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐาน อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ขาดทิศทางการกำหนดมาตรฐานคุณภาพ ของที่พัก ร้านอาหาร มีการเอาเปรียบนักท่องเที่ยวในเรื่องอัตราค่าบริการที่มีแพงเกินคุณภาพที่ได้รับ หากมีการจัดการด้านคุณภาพมาตรฐานในการดำเนินการอย่างเป็นระบบ การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานในพื้นที่อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ย่อมส่งผลต่อความประทับใจของผู้ที่มาเยี่ยมเยือน สิ่งเหล่านี้สามารถก่อให้เกิดการสร้างรายได้ และอาชีพที่หลากหลายให้เกิดได้ในท้องถิ่น

จากการศึกษาสภาพปัญหาในพื้นที่ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ผู้วิจัยได้เสนอ โครงการเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาด้านสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานของแหล่งท่องเที่ยว ดังนี้

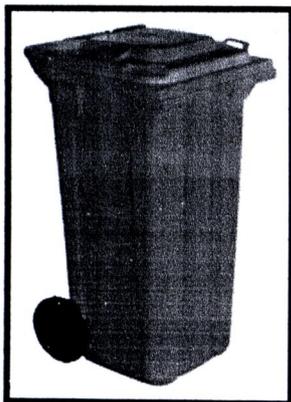
- 1.1 โครงการพัฒนาปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐาน (ห้องสุขา)
- 1.2 โครงการออกแบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน (ถังขยะ) เพื่อให้กลมกลืนกับเอกลักษณ์ของท้องถิ่น

ตารางที่ 5.1 โครงการพัฒนาปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐาน (ห้องสุขา)

โครงการ / วัตถุประสงค์ / เป้าหมาย
<p>1.1 โครงการพัฒนาปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐาน (ห้องสุขา)</p> <p>วัตถุประสงค์ :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) เพื่อสำรวจความเพียงพอและความเหมาะสมของห้องสุขาในแหล่งท่องเที่ยว 2) เพื่อสำรวจความเสื่อมโทรมของห้องสุขาในแหล่งท่องเที่ยว 3) เพื่อปรับปรุงห้องสุขาให้อยู่ในสภาพที่สามารถให้บริการแก่นักท่องเที่ยวและคนท้องถิ่น ได้อย่างดี <p>เป้าหมาย :</p> <p>แหล่งท่องเที่ยวอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย มีบริการสุขาที่เพียงพอและเหมาะสม มีคุณภาพดีในการให้บริการแก่นักท่องเที่ยว</p>
แนวทางในการดำเนินการ
<ol style="list-style-type: none"> 1) ควรสำรวจความต้องการด้านการท่องเที่ยวแต่ละแห่ง 2) วิเคราะห์ความเพียงพอ และความเหมาะสมของสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐาน กับความต้องการของนักท่องเที่ยว 3) จัดทำรายงานสิ่งอำนวยความสะดวกที่จัดหาเพิ่มเติม หรือทำการปรับปรุงซ่อมแซมในแต่ละแห่ง 4) จัดซื้อ / จัดจ้าง และสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานที่จำเป็น 5) ติดตามตรวจสอบ และบำรุงรักษา อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ
หน่วยงานรับผิดชอบ
<p>1. หน่วยงานหลัก</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.1 องค์การบริหารส่วนจังหวัด 1.2 องค์การบริหารส่วนตำบล 1.3 กระทรวงการท่องเที่ยว <p>2. หน่วยงานรอง</p> <ol style="list-style-type: none"> 2.1 ชุมชนท้องถิ่น

ตารางที่ 5.2 โครงการออกแบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน (ถังขยะ) เพื่อให้กลมกลืนกับสภาพเอกลักษณ์ของท้องถิ่น

โครงการ / วัตถุประสงค์ / เป้าหมาย
<p>1.2 โครงการออกแบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน (ถังขยะ) เพื่อให้กลมกลืนกับสภาพเอกลักษณ์ของท้องถิ่น</p> <p>วัตถุประสงค์:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) เพื่อทำการสำรวจ ออกแบบจัดทำ และกำหนดจุดที่ตั้งถังขยะ ในเขตพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย 2) เพื่อจัดทำ และติดตั้งถังขยะในตำแหน่งที่เหมาะสม และสะดวกต่อการใช้งาน <p>เป้าหมาย:</p> <p>แหล่งท่องเที่ยวอำเภอเชียงคานมีความสะอาด เรียบร้อยปราศจากขยะ ที่เป็นมลพิษทางสายตาในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม</p>
แนวทางในการดำเนินการ
<ol style="list-style-type: none"> 1) ควรสำรวจ และจัดทำแผนที่ กำหนดที่ตั้งของถังขยะแหล่งท่องเที่ยว 2) กำหนดที่ตั้งถังขยะ ไปยังบริเวณแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ 3) ออกแบบ และจัดทำถังขยะให้กลมกลืนกับเอกลักษณ์ อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย 4) ติดตั้งถังขยะตามจุดที่กำหนด 5) ติดตามตรวจสอบความถูกต้อง และเหมาะสมของถังขยะ
หน่วยงานรับผิดชอบ
<p>1. หน่วยงานหลัก:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.1 กระทรวงการท่องเที่ยว 1.2 สำนักพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดเลย <p>2. หน่วยงานรอง :</p> <ol style="list-style-type: none"> 2.1 องค์การบริหารส่วนจังหวัดเลย 2.2 องค์การบริหารส่วนตำบลเชียงคาน จังหวัดเลย

ภาพที่ 5 รูปแบบถังขยะก่อนการออกแบบ (ปัจจุบัน) เพื่อให้กลมกลืนกับสภาพเอกลักษณ์ของท้องถิ่น
(ณัฐกานต์ เฟื่องหาพันธ์, 2554)

ภาพที่ 6 รูปแบบถังขยะหลังทำการออกแบบเพื่อให้กลมกลืนกับสภาพเอกลักษณ์ของท้องถิ่น
(ณัฐกานต์ เฟื่องหาพันธ์, 2554)

ภาพที่ 7 รูปแบบถังขยะหลังทำการออกแบบเพื่อรักษาภาพเอกลักษณ์และสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่น
(ณัฐกานต์ เฟื่องหาพันธ์, 2554)

2. แนวทางการพัฒนาด้านสิ่งดึงดูดใจ (Attraction)

สิ่งที่ดึงดูดใจ จัดเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะเป็นสิ่งที่จูงใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยว ณ สถานที่นั้น ซึ่งสามารถแบ่งแยกเป็น สถานที่สำคัญทางศาสนา หาดทราย ชายหาด ภูเขา อุทยานแห่งชาติ เทศกาลต่างๆหรือสถานที่ที่มีความสวยงามเป็นเอกลักษณ์และเป็นทีโค่งดัง และโดยทั่วไป สถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงมักจะมีสิ่งดึงดูดใจมากกว่าในแต่ละแหล่งมักพบทรัพยากรท่องเที่ยวที่เป็นสิ่งดึงดูดใจทั้งที่เป็นสถานที่และเป็นทีโค่งดัง และโดยทั่วไปสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงมักจะมีสิ่งดึงดูดใจมากกว่าหนึ่ง รวมทั้งสถาปัตยกรรมที่น่าสนใจ (พรพิชญ พรหมศิระพัลลภ และคณะ, 2548)

สิ่งดึงดูดใจเป็นกิจกรรมในวิถีชีวิตของผู้คนในชุมชนเชียงคาน ได้แก่ ขนบธรรมเนียมประเพณี สังคม อาหาร และวิถีชีวิตประจำวันของคนท้องถิ่น ยกตัวอย่างเช่น วัฒนธรรมการดักบาตรข้าวเหนียวที่เชียงคาน ซึ่งได้รับอิทธิพลมาจากประเทศลาว ทั้งนี้ก็สืบเนื่องมาจากในสมัยก่อนมีชาวลาวได้อพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานอยู่ในพื้นที่อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย สาเหตุเกิดจากปัญหาภัยสงคราม ส่งผลให้การดำรงวิถีชีวิตในปัจจุบัน มีลักษณะคล้ายคลึงกับวิถีชีวิตวัฒนธรรมการดักบาตรที่ประเทศลาว จากวิถีชีวิตดังกล่าว ได้นำประโยชน์ทางการท่องเที่ยวมาสู่คนในท้องถิ่น โดยเปิดโอกาสให้ผู้มาเยือนได้มีส่วนร่วมสัมผัสในกิจกรรมวิถีชีวิตท้องถิ่น ทำให้ชุมชนเกิดความน่าสนใจในการเดินทางมาเยี่ยมชม จากการศึกษาวิจัยพบว่านักท่องเที่ยวที่มีส่วนร่วมในการสัมผัสวิถีชีวิตชุมชนท้องถิ่น ไม่ได้สัมผัสถึงความหมาย หรือคุณค่าที่แท้จริงของวัฒนธรรมท้องถิ่น อีกทั้งเรื่องการแต่งกายในลักษณะที่ไม่ถูกต้องเหมาะสมในการดักบาตร ทั้งนี้เกิดจากการดักบาตรในปัจจุบันมาในรูปแบบเชิงพาณิชย์ ไม่ได้ให้ความสำคัญในเรื่องรายละเอียดด้านคุณค่าวัฒนธรรมอันดีงามของชุมชน เช่น ในกรณีที่โฮมสเตย์จัดชุดดักบาตรพร้อมอัตราค่าบริการเข้าพัก และเจ้าบ้าน ไม่ได้ให้ความรู้ และข้อปฏิบัติอย่างถูกวิธีในการร่วมดักบาตร ทำให้ผู้มาเยือนไม่ได้รับความประทับใจเท่าที่ควร เนื่องจากไม่ได้รับรู้ด้านคุณค่าหรือมีส่วนร่วมในการประกอบกิจกรรมกับเจ้าบ้าน

จากการศึกษาสภาพแวดล้อมด้านการท่องเที่ยวของพื้นที่ และทำการประชุมกลุ่มย่อยทั้งในกลุ่มชุมชนและกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน ทำให้ผู้วิจัยได้พบแนวทางในการแก้ไขปัญหาทางการท่องเที่ยว ผู้วิจัยจึงเสนอแนวทางการพัฒนาด้านสิ่งดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยว ดังนี้

- 2.1 โครงการอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีของอำเภอเชียงคาน เช่น การดักบาตรข้าวเหนียว
- 2.2 โครงการอนุรักษ์วิถีชีวิตความเป็นอยู่ชุมชนไทดำ บ้านนาป่าหนาด
- 2.3 โครงการจัดสร้างศูนย์หัตถกรรมท้องถิ่นอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย
- 2.4 โครงการออกแบบบรรจุภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่าผ้าหม่นนมฝ้าย
- 2.5 โครงการจัดทำและติดตั้งป้ายสื่อความหมาย เพื่อความกลมกลืนกับเอกลักษณ์ท้องถิ่น
- 2.6 โครงการปรับปรุงสภาพแวดล้อม ภูมิทัศน์ของชุมชน บริเวณทางเดินริมน้ำโขง ระหว่างชอยที่

1 ถึงชอยที่ 21 ระยะทาง 1 กิโลเมตร

- 2.7 โครงการจัดทำและติดตั้งป้ายสัญลักษณ์จราจร เพื่อความกลมกลืนกับเอกลักษณ์ท้องถิ่น

ตารางที่ 5.3 โครงการอนุรักษ์การตัดขาดข้าวเหนียววิถีชีวิตวัฒนธรรมดั้งเดิมท้องถิ่นเมืองเชียงคาน

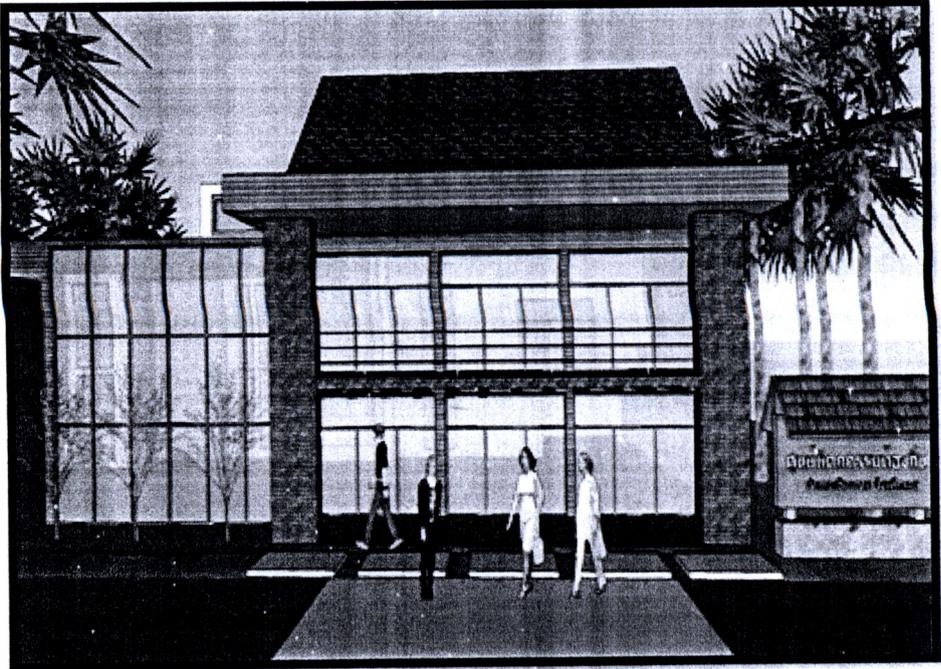
โครงการ / วัตถุประสงค์ / เป้าหมาย
<p>2.1 โครงการอนุรักษ์การตัดขาดข้าวเหนียววิถีชีวิตวัฒนธรรมดั้งเดิมท้องถิ่นเมืองเชียงคาน</p> <p>วัตถุประสงค์:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) เพื่ออนุรักษ์วิถีชีวิตการตัดขาดแบบดั้งเดิม 2) เพื่อให้ผู้ที่ร่วมกิจกรรมซาบซึ้งคุณค่าวิถีชีวิตดั้งเดิมของท้องถิ่น <p>เป้าหมาย:</p> <p>การตัดขาดข้าวเหนียวเมืองเชียงคาน เป็นวิถีชีวิตที่คงความเป็นเอกลักษณ์ดั้งเดิมอย่างมีคุณค่า</p>
แนวทางในการดำเนินการ
<ol style="list-style-type: none"> 1) ควรทำการอบรมให้ความรู้แก่เจ้าบ้าน หรือคนท้องถิ่นอำเภอเชียงคานในเรื่องการให้ข้อมูล ความรู้ รายละเอียดการตัดขาดข้าวเหนียวที่ถูกต้องแก่นักท่องเที่ยว 2) ประสานความร่วมมือ ทำความเข้าใจระหว่างชุมชน ในการอนุรักษ์วัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น 3) ปลุกฝังจิตสำนึกให้คนในชุมชนรู้สึกรัก และหวงแหนวิถีชีวิต วัฒนธรรมดั้งเดิมของถิ่นของตน 4) รมรงค่อนุรักษ์การตัดขาดในรูปแบบดั้งเดิม โดยใช้วัสดุธรรมชาติในการบรรจอาหาร เช่น ใบตอง เพื่อลดการใช้ถุงพลาสติก 4) จัดทำรูปแบบการตัดขาดแบบดั้งเดิมให้เป็นรูปธรรม และเป็นระบบ เพื่อส่งผลให้เกิดความซาบซึ้งถึงคุณค่าทางวัฒนธรรมและการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมแก่ผู้มาเยือน
หน่วยงานรับผิดชอบ
<ol style="list-style-type: none"> 1. หน่วยงานหลัก: <ol style="list-style-type: none"> 1.1 ชุมชนท้องถิ่น 1.2 เทศบาลตำบลเชียงคาน 2. หน่วยงานรอง : <ol style="list-style-type: none"> 2.1 กรรมการวัดในท้องถิ่น

ตารางที่ 5.4 โครงการอนุรักษ์วิถีชีวิตความเป็นอยู่ชุมชนไทดำ บ้านนาป่าหนาด

โครงการ / วัตถุประสงค์ / เป้าหมาย
<p>2.2 โครงการอนุรักษ์วิถีชีวิตความเป็นอยู่ชุมชนไทดำ บ้านนาป่าหนาด</p> <p>วัตถุประสงค์:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) เพื่อพัฒนาด้านกายภาพ และการใช้ที่ดินของหมู่บ้านอนุรักษ์ประเพณีวัฒนธรรมชาวไทดำ 2) เพื่อสร้างรายได้ และการท่องเที่ยวให้แก่ชุมชน <p>เป้าหมาย :</p> <p>ชุมชนวัฒนธรรมไทดำได้รับการอนุรักษ์ ส่งเสริมให้เป็นแหล่งท่องเที่ยววิถีชีวิตวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน</p>
แนวทางในการดำเนินการ
<ol style="list-style-type: none"> 1) ควรทำการออกแบบผังแม่บทการพัฒนาหมู่บ้าน การพัฒนาทางกายภาพการใช้ที่ดิน รวมทั้งกิจกรรมต่างๆ 2) ขอสนับสนุนงบประมาณเพื่อดำเนินการจาก อบต./ททท./กรมศิลปากร/จังหวัด/และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป 3) ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมประชาสัมพันธ์ ด้านการพัฒนารายได้จากอาชีพเสริมด้านหัตถกรรมครัวเรือน 4) ประสานงานกับศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรม เพื่ออบรมเพิ่มขีดความสามารถด้านหัตถกรรม และการยกระดับคุณภาพสินค้า
หน่วยงานรับผิดชอบ
<p>1. หน่วยงานหลัก :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.1 กรมศิลปากร 1.2 ททท. 1.3 กรมประชาสัมพันธ์ <p>2. หน่วยงานรอง :</p> <ol style="list-style-type: none"> 2.1 กระทรวงการท่องเที่ยว

ตารางที่ 5.5 โครงการจัดสร้างศูนย์หัตถกรรมท้องถิ่นอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย

โครงการ / วัตถุประสงค์ / เป้าหมาย
<p>2.3 โครงการจัดสร้างศูนย์หัตถกรรมท้องถิ่นอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย</p> <p>วัตถุประสงค์ :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) เพื่อให้มีศูนย์รวมหัตถกรรมของอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย เพื่อการแสดงและจำหน่ายสินค้าของที่ระลึก 2) เพื่อเป็นแหล่งข้อมูลข่าวสาร และความรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นของอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย 3) เพื่ออำนวยความสะดวกด้านการให้บริการซื้อสินค้าที่ระลึกแก่นักท่องเที่ยว <p>เป้าหมาย:</p> <p>อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลยมีศูนย์ศิลปหัตถกรรมเพื่อจัดแสดงและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพรวมตลอดจนเป็นสถานที่ที่สามารถอำนวยความสะดวกการท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยวไปอย่างดี และมีประสิทธิภาพ</p>
แนวทางในการดำเนินการ
<ol style="list-style-type: none"> 1) ควรจัดการประชุมหารือผู้เกี่ยวข้องเพื่อจัดหาสถานที่จัดตั้งศูนย์ฯ และออกแบบอาคารศูนย์ฯ 2) ประกวดราคา และดำเนินการก่อสร้างอาคารศูนย์ฯ 3) ..จัดหาและจัดทำสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐาน เช่น ห้องสุขา ที่จอดรถ และร้านอาหาร ตามความเหมาะสม 4) จัดหา และรวบรวมงานศิลปหัตถกรรม เพื่อจัดแสดง และจัดจำหน่าย 5) แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการ และบริหารจัดการศูนย์ฯ โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วม 6) ประเมินผลการดำเนินการของศูนย์ฯ อย่างต่อเนื่อง
หน่วยงานรับผิดชอบ
<p>1. หน่วยงานหลัก</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.1 กระทรวงการท่องเที่ยวฯ 1.2 หอการค้าจังหวัดเลย <p>2. หน่วยงานรอง</p> <ol style="list-style-type: none"> 2.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อ.เชียงคาน จ.เลย 2.2 พาณิชย์จังหวัดเลย 2.3 อุตสาหกรรมจังหวัดเลย

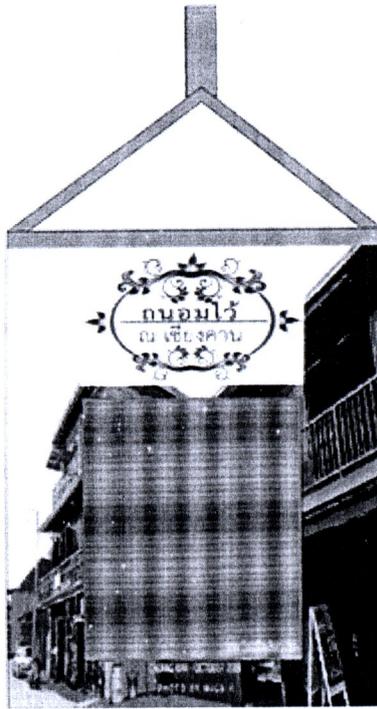
ภาพที่ 8 ภายนอกศูนย์หัตถกรรมท้องถิ่นอำเภอเขียงคาน จังหวัดเลย
(ณัฐกานต์ เฟื่องหาพันธ์, 2554)

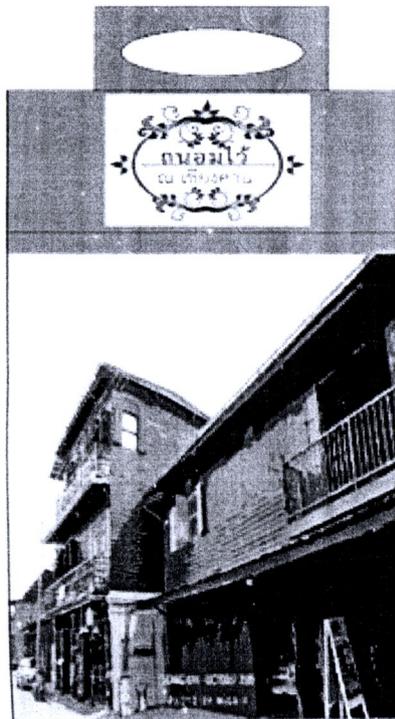
ภาพที่ 9 ภายในศูนย์หัตถกรรมท้องถิ่นอำเภอเขียงคาน จังหวัดเลย
(ณัฐกานต์ เฟื่องหาพันธ์, 2554)

ตารางที่ 5.6 โครงการออกแบบบรรจุภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่าผ้าห่มนวมฝ้าย

โครงการ / วัตถุประสงค์ / เป้าหมาย
<p>2.4 โครงการออกแบบบรรจุภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่าผ้าห่มนวมฝ้าย</p> <p>วัตถุประสงค์ :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) สร้างคึงคุณค่าความสนใจใจลูกค้าที่มีต่อสินค้าที่ระลึกเพื่อเพิ่มมูลค่าของสินค้าท้องถิ่น อ.เชียงคาน จ.เลย 2) เพื่อออกแบบบรรจุภัณฑ์ในการบรรจุผลิตภัณฑ์ที่ระลึก (ผ้าห่มนวมฝ้าย) ให้สวยงาม กลมกลืนกับเอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยว <p>เป้าหมาย:</p> <p>อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลยมีบรรจุภัณฑ์สินค้าที่ระลึกที่มีเอกลักษณ์สวยงาม กลมกลืนกับเอกลักษณ์เดิมของแหล่งท่องเที่ยว</p>
แนวทางในการดำเนินการ
<ol style="list-style-type: none"> 1) ควบกรารวางแผนรายละเอียดของตราสินค้า กำหนดผู้รับผิดชอบในแต่ละ ขั้นตอน 2) การรวบรวมข้อมูลการตลาดสถานการณ์การแข่งขัน ศึกษาข้อมูลจากจุดขายและเทคโนโลยีใหม่ ๆ ในด้านวัสดุบรรจุภัณฑ์ ระบบบรรจุภัณฑ์และเครื่องจักร 3) การออกแบบร่าง พัฒนาความคิดริเริ่มต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง 4) การประชุมวิเคราะห์ปรับคั่นแบบ วิเคราะห์ความเป็นไปได้ทางเทคนิค และเลือกต้นแบบที่ยอมรับได้ 5) การบริหารการออกแบบติดต่อกับโรงงานผู้ผลิตวัสดุบรรจุภัณฑ์จนถึงการควบคุมงานผลิตให้ได้ถูกต้องตามแบบที่ต้องการ พร้อมทั้งจัดเตรียมรายละเอียดการสั่งซื้อเพื่อให้บรรจุภัณฑ์ที่ออกแบบสามารถผลิตได้ตามต้องการ 6) ติดตามผลของบรรจุภัณฑ์ที่ออกแบบไปแล้วว่าสามารถสนองคามมุ่งหมายของการออกแบบและบรรลุตามวัตถุประสงค์
หน่วยงานรับผิดชอบ
<ol style="list-style-type: none"> 1. หน่วยงานหลัก : <ol style="list-style-type: none"> 1.1 หอการค้าจังหวัดเลย 2. หน่วยงานรอง : <ol style="list-style-type: none"> 2.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อ.เชียงคาน จ. เลย 2.2 พาณิชย์จังหวัดเลย 2.3 อุตสาหกรรมจังหวัด

ภาพที่ 10 ด้านหน้าบรรจุภัณฑ์ผ้าหม่นวมฝ้าย (ณัฐกานต์ เฟื่องหาพันธ์, 2554)

ภาพที่ 11 ด้านข้างบรรจุภัณฑ์ผ้าหม่นวมฝ้าย (ณัฐกานต์ เฟื่องหาพันธ์, 2554)

ตารางที่ 5.7 โครงการจัดทำและติดตั้งป้ายสื่อความหมาย เพื่อความกลมกลืนกับเอกลักษณ์ท้องถิ่น

โครงการ / วัตถุประสงค์ / เป้าหมาย
<p>2.5 โครงการจัดทำและติดตั้งป้ายสื่อความหมาย เพื่อความกลมกลืนกับเอกลักษณ์ท้องถิ่น</p> <p>วัตถุประสงค์:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) เพื่อออกแบบจัดทำ และกำหนดจุดที่ตั้งป้ายสื่อความหมาย ในเขตพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย 2) เพื่อจัดทำ และติดตั้งป้ายสื่อความหมาย ให้ถูกต้อง เข้าใจง่าย และเหมาะสมกับเอกลักษณ์ท้องถิ่น <p>เป้าหมาย:</p> <p>อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย มีป้ายสื่อความหมายเพื่อความกลมกลืนกับเอกลักษณ์ท้องถิ่น ทำให้นักท่องเที่ยว เข้าใจง่าย และปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด</p>
แนวทางในการดำเนินการ
<ol style="list-style-type: none"> 1) ควรทำการสำรวจ และจัดทำแผนที่ กำหนดที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยว 2) กำหนดที่ตั้ง ป้ายสื่อความหมาย ยังแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ 3) ออกแบบ และจัดทำป้ายป้ายสื่อความหมาย ให้กลมกลืนกับเอกลักษณ์อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย 4) ติดตั้งป้ายตามจุดที่กำหนด 5) ติดตามตรวจสอบความถูกต้อง และเหมาะสมของป้าย
หน่วยงานรับผิดชอบ
<p>1. หน่วยงานหลัก :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.1 กระทรวงการท่องเที่ยว 1.2 สำนักพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดเลย <p>2. หน่วยงานรอง :</p> <ol style="list-style-type: none"> 2.1 องค์การบริหารส่วนจังหวัด 2.2 องค์การบริหารส่วนตำบล

ภาพที่ 12 ป้ายเตือนห้ามทิ้งขยะ (ฉัฐกานต์ เฟ็งหาพันธ์, 2554)

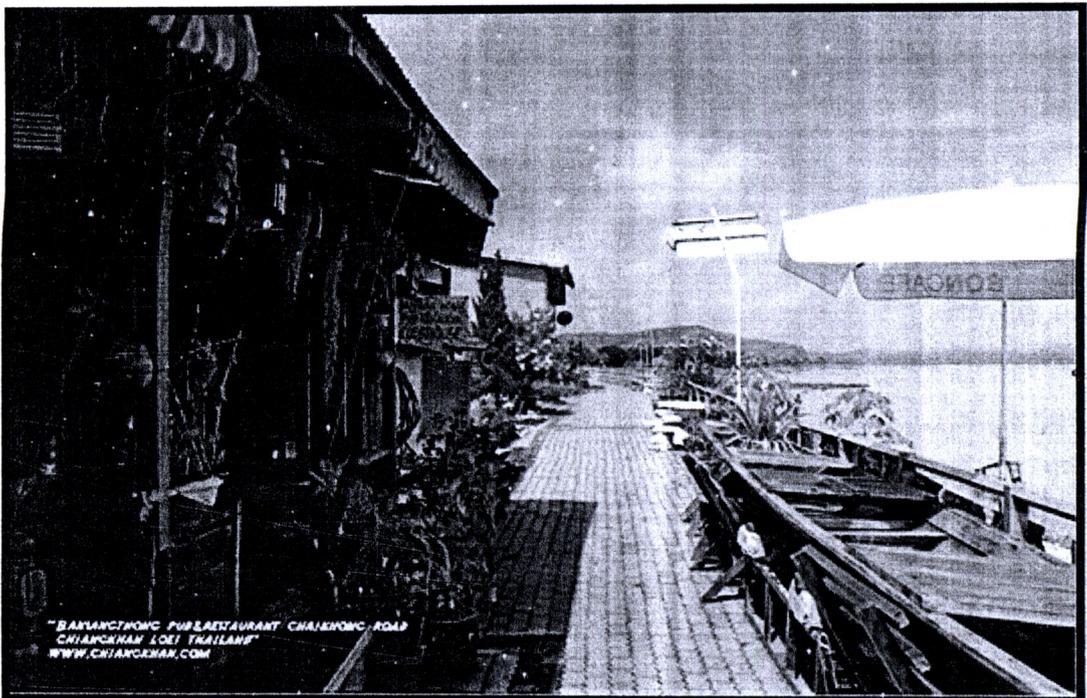
ภาพที่ 13 ป้ายเตือนระวังทรายนุด (ฉัฐกานต์ เฟ็งหาพันธ์, 2554)

ตารางที่ 5.8 โครงการปรับปรุงสภาพแวดล้อม ภูมิทัศน์ของชุมชน บริเวณทางเดินริมแม่น้ำโขง ระหว่างซอยที่ 1 ถึงซอยที่ 21 ระยะทาง 1 กิโลเมตร

โครงการ / วัตถุประสงค์ / เป้าหมาย
<p>2.6 โครงการปรับปรุงสภาพแวดล้อม ภูมิทัศน์ของชุมชน บริเวณทางเดินริมแม่น้ำโขง ระหว่างซอยที่ 1 ถึงซอยที่ 21 ระยะทาง 1 กิโลเมตร</p> <p>วัตถุประสงค์ :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) เพื่อออกแบบภูมิทัศน์ชุมชนบ้านไม้เก่าเมืองเชียงคานบริเวณทางเดินริมแม่น้ำโขง และปรับปรุงให้เป็นระเบียบ สวยงามมากยิ่งขึ้น 2) เพื่อจัดระเบียบร้านค้า และดูแลสภาพแวดล้อมให้มีคุณภาพ <p>เป้าหมาย:</p> <p>เพื่อให้ ชุมชนบ้านไม้เก่าบริเวณทางเดินริมแม่น้ำโขง เมืองเชียงคานมีสิ่งแวดล้อมที่สะอาด มีร้านค้าที่มีความเป็นระเบียบ มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสม มีภูมิทัศน์ที่สวยงาม</p>
แนวทางในการดำเนินการ
<ol style="list-style-type: none"> 1) ควรทำการสำรวจออกแบบผังบริเวณโดยรอบ 2) ประกวดราคาเพื่อจัดซื้อ จัดจ้าง 3) ดำเนินการปรับปรุงสภาพแวดล้อม และภูมิทัศน์บริเวณ โดยรอบชุมชนบ้าน ไม้เก่าเมืองเชียงคานระหว่าง ซอยที่ 1 ถึงซอยที่ 21 4) ตรวจสอบงานก่อสร้าง 5) จัดตั้งคณะกรรมการ/คณะทำงาน เพื่อบริหารจัดการ
หน่วยงานรับผิดชอบ
<p>1. หน่วยงานหลัก:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.1 องค์การบริหารส่วนตำบล 1.2 ผู้ประกอบการ 1.3 ชุมชนท้องถิ่น <p>2. หน่วยงานรอง:</p> <ol style="list-style-type: none"> 2.1 องค์การบริหารส่วนจังหวัด 2.2 กระทรวงการท่องเที่ยว

ภาพที่ 14 สภาพถนนริมแม่น้ำโขงก่อนทำการปรับปรุงภูมิทัศน์ของชุมชนระหว่างซอยที่ 1 ถึงซอยที่ 21 (Pol, 2008)

ภาพที่ 15 สิ่งของที่ขวางทัศนียภาพ บริเวณริมแม่น้ำโขงก่อนทำการปรับปรุงภูมิทัศน์ของชุมชนระหว่างซอยที่ 1 ถึงซอยที่ 21 (Pol, 2008)

ภาพที่ 16 ถนนหลังการปรับปรุงสภาพแวดล้อม ภูมิทัศน์ของชุมชน บริเวณทางเดินริมแม่น้ำโขง ระหว่างซอยที่ 1 ถึงซอยที่ 21 (ณัฐกานต์ เฟื่องหาพันธ์, 2554)

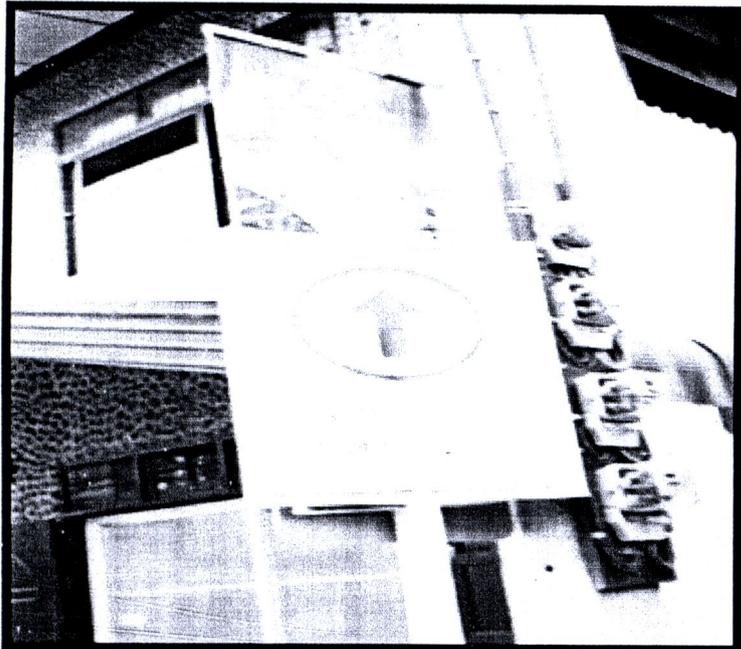
ภาพที่ 17 ทัศนียภาพหลังการปรับปรุงสภาพแวดล้อม ภูมิทัศน์ของชุมชน บริเวณทางเดินริมแม่น้ำโขง ระหว่างซอยที่ 1 ถึงซอยที่ 21 (ณัฐกานต์ เฟื่องหาพันธ์, 2554)

ตารางที่ 5.9 โครงการจัดทำและติดตั้งป้ายสัญลักษณ์จราจร เพื่อความกลมกลืนกับเอกลักษณ์ท้องถิ่น

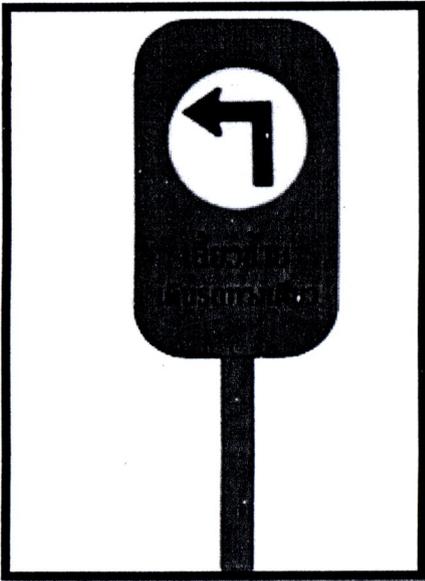
โครงการ / วัตถุประสงค์ / เป้าหมาย
<p>2.7 โครงการจัดทำและติดตั้งป้ายสัญลักษณ์จราจร เพื่อความกลมกลืนกับเอกลักษณ์ท้องถิ่น</p> <p>วัตถุประสงค์ :</p> <p>1) เพื่อสำรวจ ออกแบบ จัดทำ และกำหนดจุดที่ตั้งป้ายสัญลักษณ์จราจร ในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว อ.เชียงคาน จ.เลย</p> <p>2) เพื่อจัดทำ และติดตั้งป้ายสัญลักษณ์จราจร ให้ถูกต้อง เพียงพอ และเหมาะสมกับเอกลักษณ์ท้องถิ่น</p> <p>เป้าหมาย:</p> <p>อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย มีป้ายสัญลักษณ์จราจร เพื่อความกลมกลืนกับเอกลักษณ์ท้องถิ่น ทำให้มีจำนวนนักท่องเที่ยวเดินทางท่องเที่ยวอย่างสะดวก</p>
แนวทางในการดำเนินการ
<p>1) ควรทำการสำรวจ และจัดทำแผนที่ กำหนดที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยว</p> <p>2) กำหนดที่ตั้งป้ายยังแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่</p> <p>3) ออกแบบ และจัดทำป้ายสัญลักษณ์จราจร ให้กลมกลืนกับเอกลักษณ์อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย</p> <p>4) ติดตั้งป้ายตามจุดที่กำหนด</p> <p>5) ติดตามตรวจสอบความถูกต้อง และเหมาะสมของป้าย</p>
หน่วยงานรับผิดชอบ
<p>1. หน่วยงานหลัก :</p> <p>1.1 กระทรวงการท่องเที่ยว</p> <p>1.2 กรมทางหลวง</p> <p>2. หน่วยงานรอง :</p> <p>2.1 องค์การบริหารส่วนจังหวัด</p> <p>2.2 องค์การบริหารส่วนตำบล</p>

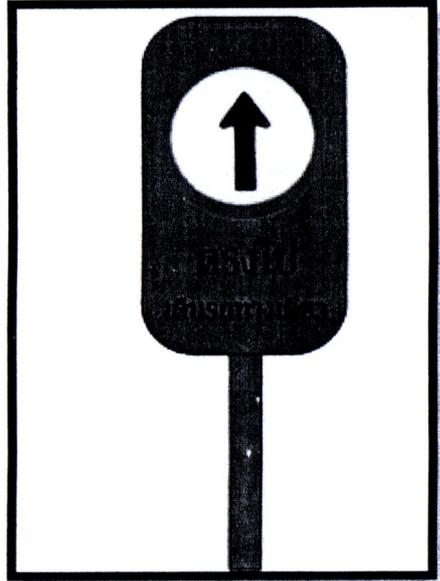
ภาพที่ 18 ป้ายสัญลักษณ์จราจรเลี้ยวซ้ายเคาน์โรดทางเดียว และห้ามเลี้ยวขวาเคาน์โรดทางเดียว ก่อนการพัฒนา (นัฐกานต์ เฟื่องหาพันธ์, 2554)

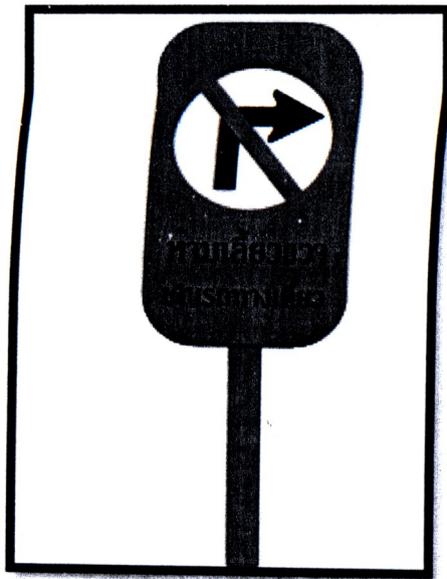
ภาพที่ 19 ป้ายสัญลักษณ์จราจรตรงไปเคาน์โรดทางเดียว ก่อนการพัฒนา (นัฐกานต์ เฟื่องหาพันธ์, 2554)

ภาพที่ 20 ป้ายสัญลักษณ์จราจรเลี้ยวซ้ายเดินรถทางเดียว (ฉรฐกานต์ เฟื่องหาพันธ์, 2554)

ภาพที่ 21 ป้ายสัญลักษณ์จราจรตรงไปเดินรถทางเดียว (ฉรฐกานต์ เฟื่องหาพันธ์, 2554)

ภาพที่ 22 ป้ายสัญลักษณ์จราจรห้ามเลี้ยวขวา (ฉรฐกานต์ เฟื่องหาพันธ์, 2554)

3. แนวทางการพัฒนาความสามารถในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (Accessibility)

การคมนาคมขนส่งและความสะดวกในการเดินทางมายังแหล่งท่องเที่ยว ถึงแม้ว่า สถานที่ท่องเที่ยวอาจมีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจ แต่สิ่งเหล่านั้นอาจไร้ประโยชน์ หากนักท่องเที่ยวไม่สามารถเดินทางไปยังสถานที่นั้นได้ และสิ่งอำนวยความสะดวกในการเดินทาง ความสะดวกในการเดินทางเข้า-ออกแหล่งท่องเที่ยว (บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา, 2548)

จากการศึกษาวิจัย พบว่าสภาพที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในหมู่บ้าน ที่เป็นพื้นที่ชนบท โดยต้องอาศัยการเดินทางโดยถนนที่มีการเชื่อมโยงเส้นทางคมนาคมจากตัวอำเภอ ส่งผลให้การเข้าถึงด้วยรถยนต์ส่วนบุคคลมีความสะดวกในการเข้าถึง ในบางพื้นที่สภาพพื้นผิวการจราจรอยู่ในสภาพที่ต้องได้รับการปรับปรุงแก้ไข เช่น เส้นทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวเพื่อนมัสการพระพุทธรูปนวมินทรมงคลลีลาทวินคราภิรักษ์ หรือพระใหญ่อุคกัจจิว

ในการศึกษาสภาพแวดล้อมด้านการท่องเที่ยวของพื้นที่ และทำการประชุมกลุ่มย่อยทั้งในกลุ่มชุมชน และกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน ทำให้ผู้วิจัยได้พบแนวทางในการแก้ไขปัญหาทางการท่องเที่ยว ผู้วิจัยจึงเสนอแนวทางการพัฒนาด้านสิ่งดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยว ดังนี้

- 3.1 โครงการปรับปรุงจัดการระบบคมนาคมขนส่งในพื้นที่เพื่อความสะดวกในการท่องเที่ยว
- 3.2 โครงการพัฒนาด้านการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยวของพื้นที่

ตารางที่ 5.10 โครงการปรับปรุงจัดการระบบคมนาคมขนส่งในพื้นที่เพื่อความสะดวกในการท่องเที่ยว

โครงการ / วัตถุประสงค์ / เป้าหมาย
<p>3.1 โครงการปรับปรุงจัดการระบบคมนาคมขนส่งในพื้นที่เพื่อความสะดวกในการท่องเที่ยว</p> <p>วัตถุประสงค์ :</p> <p>เพื่ออำนวยความสะดวกในด้านการเดินทางเข้าถึงยังแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ และเชื่อมโยงการท่องเที่ยวในระบบการคมนาคมหลายลักษณะทั้งทางบก และทางน้ำ</p> <p>เป้าหมาย :</p> <p>แหล่งท่องเที่ยวอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย มีการพัฒนาระบบคมนาคมให้ครอบคลุมและสะดวกแก่การเข้าถึงยังอำเภอเชียงคาน</p>
แนวทางในการดำเนินการ
<ol style="list-style-type: none"> 1) ควรดำเนินการสำรวจพื้นที่ในการพัฒนาระบบคมนาคมให้ครอบคลุมและสะดวกแก่การเข้าถึงยัง อ.เชียงคาน 2) จัดลำดับความสำคัญของงบประมาณเพื่อปรับปรุงเส้นทาง 3) เสนอแนวทางการพัฒนาเพื่อเชื่อมโยงกับจุดเปลี่ยนถ่ายระบบขนส่งมวลชนที่สำคัญ เช่น สถานีขนส่ง เป็นต้น 4) กำหนดงบประมาณเพื่อดำเนินการต่อไป
หน่วยงานรับผิดชอบ
<ol style="list-style-type: none"> 1. หน่วยงานหลัก <ol style="list-style-type: none"> 1.1 กรมทางหลวง 1.2 กระทรวงการคมนาคม

ตารางที่ 5.11 โครงการพัฒนาด้านการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยวของพื้นที่

โครงการ / วัตถุประสงค์ / เป้าหมาย
<p>3.2 โครงการพัฒนาด้านการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยวของพื้นที่</p> <p>วัตถุประสงค์ :</p> <p>เพื่อเพิ่มช่องทางในการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ และเป็นการอำนวยความสะดวกต่อการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้หลากหลายช่องทาง</p> <p>เป้าหมาย :</p> <p>แหล่งท่องเที่ยวอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย มีการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวหลากหลายรูปแบบ</p>
แนวทางในการดำเนินการ
<ol style="list-style-type: none"> 1) ควรดำเนินการสำรวจความพร้อมของพื้นที่ในด้านการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวที่มีอยู่ในปัจจุบัน 2) กำหนดแนวทางในการพัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์ อาทิเช่น นิตยสาร วารสาร อินเทอร์เน็ต เป็นต้น 3) เสนอแนวทางการพัฒนาเพื่อเชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวในพื้นที่ 4) กำหนดงบประมาณเพื่อดำเนินการต่อไป 5) ติดตามประเมินผล รวบรวมข้อมูลเพื่อหาข้อเสนอแนะในการดำเนินการ
หน่วยงานรับผิดชอบ
<p>1. หน่วยงานหลัก</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.1 ททท. จังหวัดเลย 1.2 อำเภอเชียงคาน 1.3 สำนักพัฒนาการท่องเที่ยว

4. แนวทางการพัฒนาด้านที่พักโฮมสเตย์ (Accommodation)

ที่พัก สถานที่ท่องเที่ยวควรมีจำนวนที่พักที่เพียงพอ พร้อมทั้งมีความหลากหลายด้านราคาและการบริการ และมีความเหมาะสมต่อสถานที่ และที่พักควรอยู่ไม่ไกลจากแหล่งท่องเที่ยวมากนัก จากการศึกษาวิจัยพบว่า รูปแบบที่พักในพื้นที่อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย โดยส่วนใหญ่เป็นที่พักแบบ โฮมสเตย์ แต่เนื่องจากขาดการอบรม และให้ความรู้แก่ผู้ประกอบการ จึงส่งผลให้ที่พักโฮมสเตย์ที่มีในปัจจุบัน ไม่ได้มาตรฐานตามเกณฑ์มาตรฐาน โฮมสเตย์ไทย เช่น ในเรื่องของการปฏิบัติตัวของเจ้าบ้านต่อนักท่องเที่ยว มีลักษณะเป็นเชิงพาณิชย์ อีกทั้งเจ้าบ้าน ไม่ได้ให้ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวที่เพียงพอ และขาดการบริการที่ดี ดังนั้นจึงควรให้ความรู้แก่ผู้ประกอบการใน หัวข้อพื้นฐาน ได้แก่ ความรู้เบื้องต้นในการทำโฮมสเตย์, มาตรฐานโฮมสเตย์ไทย, การบริหารจัดการโฮมสเตย์, พฤติกรรมนักท่องเที่ยวโฮมสเตย์, การให้บริการที่สร้างความประทับใจ เป็นต้น

จากการศึกษาสภาพแวดล้อมด้านการท่องเที่ยวของพื้นที่ และทำการประชุมกลุ่มย่อยทั้งในกลุ่มชุมชน และกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน ทำให้ผู้วิจัยได้พบแนวทางในการแก้ไขปัญหาทางการท่องเที่ยว ผู้วิจัยจึงเสนอแนวทางการพัฒนาด้านสิ่งดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยว ดังนี้

- 4.1 จัดอบรมให้ความรู้ความเข้าใจแก่ชุมชนเกี่ยวกับการจัดการด้านโฮมสเตย์
- 4.2 โครงการจัดการท่องเที่ยวเพื่อสัมผัสวิถีชีวิตวัฒนธรรมชุมชนบ้านไม้เก่าร้อยปี อ.เชียงคาน จ.เลย
- 4.3 โครงการควบคุมมาตรฐานราคา และคุณภาพของที่พัก

ตารางที่ 5.12 จัดอบรมให้ความรู้ความเข้าใจแก่ชุมชนเกี่ยวกับการจัดการด้านโฮมสเตย์

โครงการ / วัตถุประสงค์ / เป้าหมาย
<p>4.1 จัดอบรมให้ความรู้ความเข้าใจแก่ชุมชนเกี่ยวกับการจัดการด้านโฮมสเตย์</p> <p>วัตถุประสงค์</p> <p>เพื่อให้ชุมชนมีความเข้าใจในการจัดการที่พักโฮมสเตย์อย่างถูกต้อง และได้มาตรฐาน</p> <p>เป้าหมาย</p> <p>ที่พักโฮมสเตย์ที่อำเภอเชียงคาน ได้มาตรฐานมีคุณภาพในด้านการบริการเป็นอย่างดี</p>
แนวทางในการดำเนินการ
<p>1) ศึกษาข้อมูลในการฝึกอบรมให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยวด้านการจัดการที่พักโฮมสเตย์</p> <p>2) จัดฝึกอบรมชาวบ้านด้านบริหารจัดการที่พักโฮมสเตย์เกี่ยวกับเรื่อง ความรู้เบื้องต้นในการทำโฮมสเตย์, มาตรฐานโฮมสเตย์ไทย, การบริหารจัดการโฮมสเตย์, พฤติกรรมนักท่องเที่ยวโฮมสเตย์, การให้บริการที่สร้างความประทับใจ เป็นต้น</p> <p>3) ลงมือปฏิบัติจัดทำที่พักโฮมสเตย์ต้นแบบ เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้แก่ชุมชน อันเป็นผลให้ที่พักมีมาตรฐานในด้านการบริการแก่นักท่องเที่ยว</p>
หน่วยงานรับผิดชอบ
<p>1. หน่วยงานหลัก :</p> <p>1.1 ชุมชนท้องถิ่นที่เข้าร่วมการจัดทำโฮมสเตย์</p> <p>1.2 เทศบาลตำบลเชียงคาน</p> <p>1.3 สำนักพัฒนาการท่องเที่ยว จังหวัดเลย</p>

ตารางที่ 5.13 โครงการจัดการท่องเที่ยวเพื่อสัมผัสวิถีชีวิตวัฒนธรรมชุมชนบ้านไม้เก้าร้อยปี
เมืองเชียงคาน จังหวัดเลย

โครงการ / วัตถุประสงค์ / เป้าหมาย
<p>4.2 โครงการจัดการท่องเที่ยวเพื่อสัมผัสวิถีชีวิตวัฒนธรรมชุมชนบ้านไม้เก้าร้อยปีเมืองเชียงคานจังหวัดเลย</p> <p>วัตถุประสงค์</p> <p>เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเพื่อให้สอดคล้องกับคุณภาพมาตรฐาน โฮมสเตย์ไทยของกรมการท่องเที่ยว</p> <p>เป้าหมาย:</p> <p>อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย มีที่พักโฮมสเตย์ที่ได้มาตรฐาน ตามเกณฑ์การประเมินคุณภาพมาตรฐาน โฮมสเตย์ไทย</p>
แนวทางในการดำเนินการ
<p>1) ควรให้ความรู้ในการจัดทำโฮมสเตย์ โดยให้ความรู้เกี่ยวกับความรู้เบื้องต้นในการทำโฮมสเตย์, มาตรฐานโฮมสเตย์ไทย, การบริหารจัดการ โฮมสเตย์, พฤติกรรมของนักท่องเที่ยว โฮมสเตย์, การให้บริการที่ก่อให้เกิดความประทับใจ เป็นต้น</p> <p>2) ควรมีการพัฒนาห้องน้ำและห้องส้วมที่ถูกต้องสุขลักษณะ</p> <p>3) ควรมีการดูแลสภาพแวดล้อมบริเวณรอบๆบ้าน โดยดูแลเอาใจใส่รายละเอียดบริเวณบ้าน เช่น สวนหย่อม ต้นไม้ ร่องน้ำ และทำความสะอาดสิ่งที่อยู่รอบบริเวณบ้านอยู่เสมอ</p>
หน่วยงานรับผิดชอบ
<p>1. หน่วยงานหลัก :</p> <p>1.1 ชุมชนท้องถิ่นที่เข้าร่วมการจัดทำโฮมสเตย์</p> <p>1.2 เทศบาลตำบลเชียงคาน</p> <p>1.3 สำนักพัฒนาการท่องเที่ยว จังหวัดเลย</p>

ตารางที่ 5.14 โครงการควบคุมมาตรฐานราคา และคุณภาพของที่พัก

โครงการ / วัตถุประสงค์ / เป้าหมาย
<p>4.3 โครงการควบคุมมาตรฐานราคา และคุณภาพของที่พัก</p> <p>วัตถุประสงค์</p> <p>เพื่อกำหนดราคาสินค้าและคุณภาพด้านการบริการท่องเที่ยวที่ได้มาตรฐาน</p> <p>เป้าหมาย</p> <p>สินค้า และคุณภาพของพักโฮมสเตย์มีคุณภาพได้มาตรฐานตามมาตรฐาน โฮมสเตย์ไทย</p>
แนวทางในการดำเนินการ
<p>1) กำหนดคุณสมบัติของที่พักโฮมสเตย์ เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้ประกอบการ ได้ยึดถือเพื่อปฏิบัติเป็นต้นแบบ</p> <p>2) ตรวจสอบราคาที่พักโฮมสเตย์ ให้มีอัตราราคาเท่ากันเป็นมาตรฐานเดียวกัน เพื่อลดการเอาเปรียบนักท่องเที่ยว</p>
หน่วยงานรับผิดชอบ
<p>1. หน่วยงานหลัก :</p> <p>1.1 ชุมชนท้องถิ่นที่เข้าร่วมการจัดทำโฮมสเตย์</p> <p>1.2 เทศบาลตำบลเชียงคาน</p> <p>1.3 สำนักพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดเลย</p>

5. แนวทางการพัฒนาด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว (Activities)

กิจกรรมต่างๆ ที่นักท่องเที่ยวสามารถทำในช่วงเวลาที่พำนักและท่องเที่ยว ณ สถานที่นั้น เพื่อที่จะเพิ่มความน่าสนใจของการท่องเที่ยวและช่วงเวลาพักผ่อนของนักท่องเที่ยว กิจกรรมต่างๆ ควรมีความหลากหลายและตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยวด้วย อาทิ กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจับจ่ายใช้สอย กิจกรรมทางทะเล เช่น ดำน้ำ ว่ายน้ำ เป็นต้น (บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา, 2548)

ในการศึกษาวิจัย ทำให้ผู้วิจัยทราบว่าถึงกิจกรรมทางการท่องเที่ยวที่มีในปัจจุบัน และได้กำหนดกิจกรรมทางการท่องเที่ยวในรูปแบบต่างๆ ที่เหมาะกับสภาพภูมิประเทศ ขนบธรรมเนียม ประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น เช่น การท่องเที่ยวเชิงเกษตร เนื่องจากอาชีพ โดยส่วนใหญ่ของประชากรท้องถิ่น คือ การประกอบอาชีพเกษตรกรรม การจัดการด้านท่องเที่ยวเชิงเกษตรจึงเป็นอีกกิจกรรมหนึ่งที่น่าสนใจ เพราะเป็นทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวที่ท้องถิ่นมีความพร้อมในการจัดการเป็นการท่องเที่ยวได้ในอนาคต นอกจากนี้ในพื้นที่อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ยังมีทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงศาสนา เนื่องจากในพื้นที่มีวัดที่มีความเก่าแก่เป็นจำนวนมาก โดยแต่ละแห่งมีความเป็นเอกลักษณ์ และมีคุณค่าที่แตกต่างกัน ผู้วิจัยจึงได้เสนอเป็นแนวทางในการพัฒนาทางด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเพิ่มเติม เพื่อเป็นกิจกรรมทางท่องเที่ยวของท้องถิ่น

จากการศึกษาสภาพแวดล้อมด้านการท่องเที่ยวของพื้นที่ และทำการประชุมกลุ่มย่อยทั้งในกลุ่มชุมชนและกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน ทำให้ผู้วิจัยได้พบแนวทางในการแก้ไขปัญหาทางการท่องเที่ยว ผู้วิจัยจึงเสนอแนวทางการพัฒนาด้านสิ่งดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยว ดังนี้

- 5.1 โครงการอบรมเพิ่มศักยภาพบุคลากรด้านการดูแลและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม
- 5.2 โครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคนในท้องถิ่นเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยว
- 5.3 โครงการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
- 5.4 โครงการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงศาสนา
- 5.5 โครงการฝึกอบรมบุคลากรเพื่อเป็นผู้นำเที่ยวท้องถิ่น อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย

ตารางที่ 5.15 โครงการอบรมเพิ่มศักยภาพบุคลากรด้านการดูแลและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม

โครงการ / วัตถุประสงค์ / เป้าหมาย
<p>5.1 โครงการอบรมเพิ่มศักยภาพบุคลากรด้านการดูแลและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม</p> <p>วัตถุประสงค์</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ ในความสำคัญในด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่มีต่อการท่องเที่ยวให้กับบุคลากรที่เกี่ยวข้อง 2) เพื่อให้มีผู้ปฏิบัติหน้าที่ด้านสิ่งแวดล้อมอย่างเหมาะสมและเพียงพอในแหล่งท่องเที่ยว 3) เพื่อเสริมสร้างบรรยากาศการท่องเที่ยวในแต่ละแหล่งท่องเที่ยวให้มากขึ้น <p>เป้าหมาย</p> <p>แหล่งท่องเที่ยวใน อ.เชียงคาน จ.เลย มีสภาพแวดล้อมที่มีคุณภาพ เนื่องจากมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ และมีความรับผิดชอบที่คอยควบคุมดูแลอย่างเพียงพอ และสร้างบรรยากาศท่องเที่ยวให้กับพื้นที่มากขึ้น</p>
แนวทางในการดำเนินการ
<ol style="list-style-type: none"> 1) ควรทำการรณรงค์เชิญชวนให้บุคลากรทุกฝ่าย ทั้งราชการ ภาครัฐ ภาค ผู้ประกอบการ และประชาชนในท้องถิ่น เข้ารับการฝึกอบรมด้านการดูแล/รักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม 2) ปลุกจิตสำนึกให้บุคลากรทุกฝ่ายเห็นความสำคัญของสิ่งแวดล้อมที่มีต่อการท่องเที่ยว และช่วยกันดูแลรักษา 3) จัดให้บุคลากร ได้มีโอกาสเพิ่มพูนศักยภาพอย่างต่อเนื่อง 4) สร้างขวัญและกำลังใจแก่บุคลากรผู้ที่มีส่วนในการดูแลและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ผู้รับผิดชอบ โครงการ
หน่วยงานรับผิดชอบ
<p>1. หน่วยงานหลัก :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.1 กระทรวงการท่องเที่ยว 1.2 สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดเลย <p>2. หน่วยงานรอง:</p> <ol style="list-style-type: none"> 2.1 สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวจังหวัดเลย 2.2 หอการค้าจังหวัดเลย 2.3 องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น 2.4 ผู้ประกอบการ 2.5 ชุมชนท้องถิ่น

ตารางที่ 5.16 โครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคนในท้องถิ่นเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยว

โครงการ / วัตถุประสงค์ / เป้าหมาย
<p>5.2 โครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคนในท้องถิ่นเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยว</p> <p>วัตถุประสงค์:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) เพื่อเปิดโอกาสให้ชุมชนท้องถิ่นได้เข้ามามีบทบาทในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวมากขึ้น 2) เพื่อให้ชุมชนท้องถิ่นเกิดความตระหนัก และจิตสำนึกในการดูแลรักษาแหล่งและทรัพยากรการท่องเที่ยวในท้องถิ่นของตนเองมากขึ้น <p>เป้าหมาย:</p> <p>การบริหารจัดการการท่องเที่ยวในท้องถิ่นมีชุมชนในพื้นที่เข้ามามีบทบาทและส่วนร่วมในการบริหารจัดการมากขึ้น เป็นไปตามหลักการทางวิชาการและการปฏิบัติที่ทำให้การพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นไปอย่างยั่งยืน</p>
แนวทางในการดำเนินการ
<ol style="list-style-type: none"> 1) ควรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประชุมประชาคม เพื่อให้เกิดความเข้าใจเรื่องการส่งเสริมและพัฒนาด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ เป็นการประชุมเชิงปฏิบัติการด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยวในท้องถิ่นมีการศึกษาดูงานนอกสถานที่ 2) จัดทำเอกสารเพื่อแจ้งโอกาสการบริหารจัดการ บทบาทหน้าที่ของแต่ละคน แต่ละฝ่ายพึงมี 3) ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวตั้งแต่เริ่มต้น คือ การวางแผน การปฏิบัติ และการติดตามประเมินผล 4) เปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้รับโอกาสทางเศรษฐกิจ และผลประโยชน์ที่พึงเกิดจาก การส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นกลุ่มแรก
หน่วยงานรับผิดชอบ
<ol style="list-style-type: none"> 1. หน่วยงานหลัก : <ol style="list-style-type: none"> 1.1 กระทรวงการท่องเที่ยวฯ 1.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 2. หน่วยงานรอง : <ol style="list-style-type: none"> 2.1 ประชาชนในท้องถิ่น 2.2 สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาในพื้นที่

ตารางที่ 5.17 โครงการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

โครงการ / วัตถุประสงค์ / เป้าหมาย
<p>5.3 โครงการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร</p> <p>วัตถุประสงค์</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) เพื่อเพิ่มศักยภาพเชิงการท่องเที่ยวของ อ.เชียงคาน จ.เลย 2) เพื่อเชื่อมโยงโครงการท่องเที่ยว ซึ่งกรมวิชาการเกษตรร่วมกับ ททท. ได้จัดทำ 3) เพื่อเผยแพร่การท่องเที่ยวเชิงเกษตรในอำเภอเชียงคาน ให้เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวาง <p>เป้าหมาย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ในพื้นที่ที่มีศักยภาพเป็นการนำร่อง สำหรับการขยายบริการต่อไป 2) อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย มีแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่มีมาตรฐานสิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยสูง
แนวทางในการดำเนินการ
<ol style="list-style-type: none"> 1) ควรจัดให้ ททท. ประสานงานกับอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย เพื่อวางแผนส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร 2) กำหนดหมู่บ้านนำร่อง พร้อมจำนวนหลังคาเรือนที่ประสงค์จะเข้าร่วมใน โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร 3) ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อทำความเข้าใจกับผู้เข้าร่วม โครงการฯ เรื่องการบริหารจัดการ 4) ประชาสัมพันธ์เพื่อเชิญชวนนักท่องเที่ยวให้ไปใช้บริการ ผ่านสื่อลักษณะต่างๆ รวมทั้งการกำหนดรูปแบบปฏิทินการท่องเที่ยวของ ททท. 5) เสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวด้วยการเปิดโอกาสให้แก่ท่องเที่ยวได้มีส่วนร่วมมากที่สุด เช่น ชี้อกรยานชมสวนร่วมกิจกรรมทางการเกษตร ลักษณะต่างๆ เป็นต้น
หน่วยงานรับผิดชอบ
<p>1. หน่วยงานหลัก :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.1 กรมวิชาการเกษตร 1.2 ศูนย์วิจัยพืชสวนจังหวัดเลย 1.3 ททท. 1.4 อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย <p>2. หน่วยงานรอง :</p> <ol style="list-style-type: none"> 2.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 2.2 ชุมชนท้องถิ่น

ตารางที่ 5.18 โครงการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงศาสนา

โครงการ / วัตถุประสงค์ / เป้าหมาย
<p>5.4 โครงการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงศาสนา</p> <p>วัตถุประสงค์</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) เพื่อเพิ่มทางเลือกด้านการท่องเที่ยวให้มากขึ้น 2) เพื่อพัฒนาศักยภาพของทรัพยากรที่มีให้สามารถรองรับนักท่องเที่ยวที่มีลักษณะเฉพาะ 3) เพื่อเพิ่มโอกาสด้านการท่องเที่ยวให้ อ.เชียงคาน จ.เลย <p>เป้าหมาย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) วัดศรีคุณเมืองและวัดท่าครกได้รับการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงศาสนาที่มีคุณภาพ 2) มีนักท่องเที่ยวให้ความสนใจเดินทางไปเที่ยว อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย เพิ่มมากขึ้น
แนวทางในการดำเนินการ
<ol style="list-style-type: none"> 1) ประสานงานกับวัดศรีคุณเมืองและวัดท่าครก รวมตลอดจนกรมการศาสนา เพื่อพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงศาสนา 2) จัดกิจกรรมทางศาสนา เช่น การชมศาสนสถาน การฟังเทศน์ การวิปัสสนา การฟังเทศน์ และการฝึกสมาธิ โดยการจัดกิจกรรมดังกล่าว ให้เป็นส่วนหนึ่งในการท่องเที่ยว 3) จัดทำป้ายสื่อความหมาย หรือเอกสารเผยแพร่ที่เกี่ยวข้องกับพุทธศาสนา และสิ่งก่อสร้างต่างๆภายในวัด
หน่วยงานรับผิดชอบ
<p>1. หน่วยงานหลัก :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.1 สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ 1.2 กระทรวงการท่องเที่ยวฯ 1.3 องค์การบริหารส่วนตำบล <p>2. หน่วยงานรอง :</p> <ol style="list-style-type: none"> 2.1 เทศบาลเมืองเชียงคาน 2.2 ชุมชนท้องถิ่น 2.3 กรรมการวัด

ตารางที่ 5.19 โครงการฝึกอบรมบุคลากรเพื่อเป็นผู้นำเที่ยวท้องถิ่น อ.เชียงคาน จ.เลย

โครงการ / วัตถุประสงค์ / เป้าหมาย
<p>5.5 โครงการฝึกอบรมบุคลากรเพื่อเป็นผู้นำเที่ยวท้องถิ่น อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย</p> <p>วัตถุประสงค์</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) เพื่อเปิด โอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการส่งเสริม และพัฒนาการท่องเที่ยวมากขึ้น 2) เพื่อเสริมสร้างศักยภาพให้คนในท้องถิ่นมีงานทำและมีรายได้ 3) เพื่อเป็นการสร้างความตระหนัก และจิตสำนึกด้านการท่องเที่ยวให้กับประชาชน <p>เป้าหมาย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) แต่ละท้องถิ่นที่มีทรัพยากรการท่องเที่ยวมีผู้นำเที่ยวท้องถิ่นที่สามารถให้บริการแก่นักท่องเที่ยวได้อย่างดี และมีประสิทธิภาพ 2) นักท่องเที่ยวได้รับประโยชน์จากการท่องเที่ยวอย่างคุ้มค่า
แนวทางในการดำเนินการ
<ol style="list-style-type: none"> 1) จัดทำหลักสูตรการอบรมเพื่อเป็นผู้นำเที่ยวท้องถิ่นเป็น 2 หลักสูตร คือ หลักสูตรประเภทและความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่น และหลักสูตรการเป็นผู้นำเที่ยวที่ดี 2) รับสมัครผู้เข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรละ 1 ครั้งต่อ 1 ปี 3) ฝึกอบรมตามหลักสูตรและมอบวุฒิบัตร 4) บริหารจัดการให้ผู้ผ่านการฝึกอบรมได้เป็นผู้นำเที่ยวท้องถิ่น 5) ติดตาม และฝึกอบรมเพิ่มเติมเป็นระยะ
หน่วยงานรับผิดชอบ
<p>1. หน่วยงานหลัก :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.1 กระทรวงการท่องเที่ยวฯ 1.2 สถาบันอุดมศึกษาในพื้นที่ 1.3 ชมรม หรือ ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัด 1.4 กรมศิลปฯ หรือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง <p>2. หน่วยงานรอง :</p> <ol style="list-style-type: none"> 2.1 องค์การบริหารส่วนตำบล 2.2 ชุมชนท้องถิ่น 2.3 จังหวัด

